

Salonky

**Loutkařské
legendy**

Věra Říčařová a František Vítek

HITRÁDIO
ČERNÁ HORA

CASHMEMESKY

POSLOUCHEJ A VYHRÁVEJ
PENÍZE NĚKOLIKRÁT DENNĚ!

Více informací na www.hitradiocernahora.cz

OBSAH

Editorial

Neviditelné legendy

TOMÁŠ KULHÁNEK / redaktor

Jejich tváře většina Hradečáků nezná, s jejich prací jste se však vy nebo vaši rodinní příslušníci setkali téměř jistě. Loutkáři Věra Říčařová a František Vítek od konce 50. let bavili generace dětí i dospělých. Nebyť jeho, Divadlo Drak by nikdy nedosáhlo své celosvětové popularity. Před 65 lety jako zakládající člen pomáhal divadlo budovat úplně od píky. Vytvořil loutky k 30 různým inscenacím, ve kterých často excelovala i jeho žena - loutkoherečka. V Divadle Drak společně pracovali přes 20 let, než ho museli kvůli politickým důvodům opustit. Loutky však neopustili nikdy. Posledních 40 let opakovaně bavili publikum svou vlastní loutkohrou s netradičním názvem Piškanderdulá, kterou hráli až do Vítkových 90 let. I dnes je jejich byt plný loutek. O svém neobyčejném životním příběhu hovoří pro Salonky novopečení laureáti nejvyššího ocenění města Hradec Králové Věra Říčařová a František Vítek. ■

FRANTIŠEK VÍTEK A VĚRA ŘÍČAŘOVÁ / str. 4 ▶ 9

LUKÁŠ ŘÁDEK

str. 10 ▶ 12

HRADECKÁ LÍZÁTKA

str. 17

PAVLA ŠTĚPÁNOVÁ

str. 20 ▶ 23

GALERIE EPO1

str. 28 ▶ 31

Vydavatel: TN Média s. r. o., Branická 213/53, 147 00 Praha 4, IČO: 28847229, MK ČR E 23744, Sídlo redakce: Velké náměstí 21/31 500 03 Hradec Králové, www.salonkyhk.cz, Redakce: Tomáš Kulháněk, tel.: 739 513 184, e-mail: tomas.kulhanek@salonkyhk.cz, Michal Bogán, tel.: 734 545 423, e-mail: michal@salonkyhk.cz, Hynek Šnajdar, tel.: 734 457 697, e-mail: hynek@salonkyhk.cz, Obchod, inzerce: Patrik Hrabar, e-mail: patrik@tn-media.cz, tel.: 737 311 309, Monika Klikarová, e-mail: monika@tn-media.cz, tel.: 733 353 695, Grafika: Michal Krieglér, Jazyková korektura: Hedvika Landová, Distribuce: vybraná distribuční místa, Tisk: Tiskárna PRATR a. s., Náchodská 524, Trutnov, Sazba: TN Média s. r. o., Číslo ISSN: ISSN 2694-7757, Četnost: měsíčník, Počet výtisků: 8 000, Regionální mutace: Královéhradecko, Titulní strana: Jakub Misík / MMHK.

INZERCE

Salonky

MAGAZÍN
VE KTERÉM MŮŽETE INZEROVAT
PR ČLÁNKY | INZERCE

Monika Klikarová

e-mail: monika@tn-media.cz
tel.: 733 353 695

Loutkařina se pro nás stala celoživotním posláním

Manželé Věra Říčařová (88) a František Vítěk (93) jsou žijícími legendami českého loutkového divadla. Přes 20 let strávili v hradeckém Divadle Drak, jehož sláva by bez jejich přičinění jen těžko dosáhla celosvětového významu. Oba se svými loutkami vystupovali takřka po celém světě a za skoro 70 let, které loutkařině zasvětili, rozsvítili úsměvy hned několika generacím dětí. V roce 2017 získali společně cenu Thálie za celoživotní loutkářské mistrovství. Nyní obdrželi také nejvyšší ocenění města Hradec Králové. „Překvapilo nás, že si na nás vzpomněli,“ říkají v rozhovoru pro Salonky skromně o zisku Ceny Dr. Františka Ulriha hradečtí loutkáři Věra Říčařová a František Vítěk.

☛ TOMÁŠ KULHÁNEK, FOTO: JAKUB MISÍK / MMHK

Vy jste byl v roce 1958 jedním ze zakládajících členů Divadla Drak, narodil jste se ale v Brně. Jak jste se dostal Hradce Králové?

FV: V Brně jsem se vyučil sochařem-řezbářem, doba byla ale pohnutá, a když jsem se doučil, byl už po roce 1948 konec svobodného podnikání a já

si nemohl zařídit živnost. Pracoval jsem nejprve v továrně na hudební nástroje, na vojně jsem ale jako nepřizpůsobivý strávil přes dva roky v dolech na černé uhlí a po vojně jsem pracoval jako pomocný dělník u bagru. Po několika měsících se mi podařilo dostat do továrny jako řezbář a v ní jsem založil amatérské loutkové divadlo. Chvilí jsem pak byl v loutkovém divadle v Mariánských

Lázních a tři roky v loutkovém divadle Radost v Brně. Tam jsem poznal ředitele Vladimíra Matouška, který v roce 1958 odešel založit nové divadlo do Hradce. Na jeho žádost jsem přišel do Divadla Drak, které se původně jmenovalo Hradecké loutkové divadlo, také já.

Věděli jste hned po vyučení, že se chcete věnovat právě loutkovému divadlu?

FV: Vůbec ne. Byl jsem z rodiny, která divadlo příliš nevyznávala. Žádný rozený loutkář jsem rozhodně nebyl. Vlastně to byla docela náhoda.

Ani vy nejste rozená Hradečka. Narodila jste se v Praze a vystudovala loutkářskou katedru AMU. Věděla jste tedy asi o něco dřív, že se chcete věnovat loutkám, je to tak?

VR: Než jsem se dostala na loutkářskou katedru, tak ne. Chtěla jsem dělat klasické divadlo, neudělala jsem ale zkoušky. Pak jsem se dozvěděla, že se otevírá nově loutkářská katedra. Řekla jsem si, že by to mohlo být pro mě zajímavější, protože nejsem na pódiu tak odvážná. Zkoušky jsem udělala a u loutkařiny už jsem zůstala.

Jak jste se potom vy dostala do Hradce Králové?

VR: Když jsem končila studium, někdo říkal, že v Hradci Králové otevírají divadlo. Lákala mě představa, že bych se mohla účastnit toho celého procesu, když se něco od začátku buduje. Přihlásila jsem se, vzali mě, ale příznám se, že jsem byla docela zklamaná z toho, že to divadlo bylo zpočátku docela konvenční. Jednou jsem přišla k Františkovi, který pracoval v dílně, a zeptala jsem se ho, jestli se mu v divadle líbí. On řekl, že ne, a já mu odpověděla, že jsem si oddechla, protože mně taky ne. Tak jsme spolu vlastně začali kamarádit. Postupem času přišli do divadla mladí talentovaní lidé a utvořila se skvělá skupina. V tu chvíli už to nebylo o tom, že se naučíme nějaký text z knížky, ale komedie jsme sami vytvářeli.

Poznali jste se tedy až v Divadle Drak?

VR: Ano.

V Draku jste strávili přes 20 let, jak vzpomínáte na začátky divadla?

FV: Bylo toho hodně. Začínat nové divadlo není vůbec jednoduché a většina z nás

INZERCE

Cirkuff

13. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO FESTIVALU NOVÉHO CIRKUSU

31. 5. - 4. 6. 2023
TRUTNOV

WWW.CIRKUFF.CZ

POŘADATEL **Uffo** TRUTNOV

PROJEKT SE USKUTEČŇUJE ZA FINANČNÍ PODPORY MĚSTA TRUTNOVA, MINISTERSTVA KULTURY ČR A KRAJOVÉHO HRADECKÉHO KRAJE

TRUTNOV
MINISTERSTVO KULTURY

KRAJOVÉHRADECKÝ KRAJ

neměla velké zkušenosti, takže to bylo dost mezi dřinou a uměním. V té budově ze začátku nebyla voda ani elektrina, nebylo tam ani žádné jeviště. Ze začátku jsem řešili, jaké loutky vlastně chceme dělat. Zda ze dřeva, nebo z látky. Museli jsme si nejdřív loutky vyrobit, abychom měli s čím hrát. Zároveň jsme neměli peníze na to, abychom si něco kupovali, všechno jsme si museli vyrobit svépomocí.

VR: František si vzal na starosti nejenom loutky, ale i hlediště a jeviště. Pro mě to byla úplná španělská vesnice.

FV: Nebylo nás zase tolik, takže jsem pracoval jako vedoucí umělecko-technického provozu, řezbář i výtvarník. Pomohl jsem vybudovat dílnu a sál a realizoval scénické výpravy a loutky k téměř třiceti inscenacím. Byl jsem zastáncem toho, že když už se vytváří něco nového, tak to má být pořádné divadlo. Měli jsme velké nároky, což vytvářelo i nějaké konflikty. Někteří lidé by se spokojili s maňásky a hraním her podle knih, to jsme my ale nechtěli. Jednoduché to nebylo ani s jevištěm. Budova divadla byla totiž symetrická a architekt se příliš netvářil na to, že bychom to celé narušili jevištěm.

Divadlo Drak se během vašeho působení stalo slavným nejenom na Hradecku, ale prakticky po celém světě. Uybavíte si, kde všude jste v té době vystupovali?

VR: Nejprve jsme hráli v Polsku, v Sovětském svazu nebo v NDR. Později ale všude po Evropě včetně západních států, dokonce jsem byli také ve Spojených státech amerických. Všechno si to v našem věku už ani nepamätujeme.

Od roku 1967 jste manželé. Nelezli jste si někdy na nervy, když jste spolu neustále byli v práci i v soukromí?

VR: Myslím, že ani ne. Původně jsme měli každý v divadle nějaký kamrlík. Poté jsme dostali ubytovnu, kde jsme měli společné toalety se sousedem. Nakonec jsme dostali od divadla tento byt na Starém městě, ve kterém jsme dodnes.

V roce 1981 jste z Divadla Drak odešli, proč jste se tehdy takto rozhodli?

VR: Řekla bych, že jsme byli tak trochu donuceni, abychom dobrovolně odešli. Komunistická strana dost šlapala na to, abychom už byli pryč, protože jsme z jejich pohledu trochu zlobili. Například

ZA VOLANTEM
AUTOBUSU
MHD

NÁBOROVÝ
PŘÍSPĚVEK
AŽ 50 000 Kč

HLEDÁ
PŘÁVĚ
TEBĚ

PŘIJĚ
ZKUSIT ŘÍDIT
AUTOBUS

ZA VOLANTEM AUTOBUSU MHD 2023
VE ČTVRTEK 18. 5. 2023 OD 14.00 HOD.

Ve čtvrtek 18. května 2023 se od 14 do 18 hodin uskuteční v areálu naší společnosti informačně-náborová akce:

„Za volantem autobusu – přijďte si zkusit, jak jednoduché je řídit autobus MHD“ pro zájemce o pracovní pozice ŘIDIČ/KA AUTOBUSU A TROLEJBUSU MHD.

Zajímá Vás práce řidiče/čky městské hromadné dopravy?
Chcete se dozvědět, jaké benefity řidičům/kám nabízíme a jaké máme na tuto pozici požadavky?

Rádi byste si řízení autobusu vyzkoušeli?

Je Vám alespoň 21 let a máte řidičské oprávnění minimálně sk. B?

V rámci této akce budete mít možnost:

- obdržet podrobné informace o profesi řidiče/čky MHD
- zeptat se na cokoliv, co Vás na této práci zajímá
- vyzkoušet si v praxi, pod dohledem instruktora, jaké to je řídit autobus MHD
- podívat se na dispečink MHD a zázemí řidičů/ček MHD

Rezervaci účasti na akci si zajistíte v pracovní dny v době od 8 do 14 hod. na personálním oddělení DPmHK, a. s., mobil 703 157 000, tel. 495 089 231 (rezervaci je nutné provést nejpozději do 17. 5. 2023 – počet míst je omezen). Na uvedených telefonních číslech obdržíte i další informace.

Pokud se nebudete moci naší akce účastnit, ale máte o práci řidiče MHD zájem, můžete nás kontaktovat na výše uvedených telefonních číslech nebo napsat na: nabor@dpmhk.cz a vše s Vámi probereme.

Více o aktuálně volných pracovních pozicích a další potřebné informace naleznete na: www.dpmhk.cz – sekce Zaměstnání.

Servírujeme Vám

FOOD ART FESTIVAL

27. 5. 2023

Na zámku Nové Město nad Metují

tím, že jsme odmítali podepsat Antichartu. Třeba Josef Krofta ale rozhodně nebyl pro to, abychom odešli.

Letos oslaví Divadlo Drak 65. výročí založení, co byste mu popřáli?

FV: Ještě hodně úspěšných let. A všem v divadle bych přál, aby měli rádi loutky.

Hledali jste po odchodu z Draku ještě jiné divadelní angažmá?

VR: Myslím, že by nás nikdo nevzal. Nebylo to sice úplně jednoduché, ale částečně jsme se mohli naši profesi věnovat dál. Ještě během angažmá v Draku jsme si vytvořili představení, které od té doby hrajeme. Zhruba 40 let v kuse. Teď už tedy ne, ale do epidemie covidu jsme ho stále hráli.

Hovoříte o loutkohře Piškanderdulá?

VR: Ano, my už jsme jiné představení ani neudělali. To představení je improvizace, může kdykoliv začít a kdykoliv skončit.

FV: Představení Piškanderdulá je pro nás opravdu srdcovka.

VR: Schválně se zeptám já vás, jestli víte, co to slovo znamená?

Nevím.

VR: A to je právě to, co jsme chtěli. Je to slovo, které napsaly nějaké děti na zeď kostela, a my si tam toho všimli. Hned jsme si řekli, že je to zajímavé a mohli bychom to zahrát. (smích) Když jsme hráli v Polsku, přeložili to tam tehdy jako pískající flétnička.

Tušíte, kolik máte doma loutek?

VR: Spočítané to nemáme, ale jsou jich určité desítky. Loutka může být různě technicky komplikovaná, ale také úplně jednoduchá. Loutkou můžete publikum přesvědčovat, loutky mají moc a mohou mluvit o všem. Loutkou lze vyjádřit i složité věci. Herci by se urazili, ale myslím, že loutka může mít i více vyjadřovacích prostředků než herec v činohře.

FV: Jednoduše řečeno, loutkařina se pro nás stala celoživotním posláním. Úplně jsme tomu propadli.

Nedávno jste za celoživotní loutkářské mistrovství evropského významu získali od radnice nejvyšší městské ocenění – Cenu Dr. Františka Ulricha. Před vámi ji dostali třeba Jan Petrof, Vladimír

LOUTKAŘSKÉ LEGENDY

Renčín, Karel Otčenášek nebo Soňa Červená. Co jste na to říkali?

FV: Velice nás to potěšilo a překvapilo.

VR: Naprosto nám to vyrazilo dech. Já bych si to snad ani nezasloužila, ale František velice.

Kromě této ceny byl asi největším oceněním vaší práce zisk Ceny Thálie před sedmi lety, jak na to vzpomínáte?

VR: To bylo úplně neuvěřitelné. Pamatuji si, že jsme dostali otázku, co jsme si mysleli, když jsme tu cenu dostali. A upřímně jsme odpověděli, že jsme si mysleli, že se spletli. (smích) ■

INZERCE

NABÍDKA INTERNETU

BUDOUCNOST SE STALA REALITOU

BEZDRÁT až 310 Mb/s
tarify již od **245 Kč**

KABEL až 400 Mb/s
tarify již od **245 Kč**

OPTIKA až 2000 Mb/s
tarify již od **245 Kč**

Při poptávce zadejte kód **AKCE2023**
a máte od nás **3 měsíce ZDARMA!**

+420 606 606 035 | obchod@tlapnet.cz | www.tlapnet.cz

Konkrétní nabídka rychlostí a tarifů je vždy závislá na dostupnosti dané technologie v lokalitě. Pro více informací nás kontaktujte kdykoli na infolince 606 606 035.

Velké náměstí je obří tepelný ostrov, chtěl bych to změnit

Po loňských komunálních volbách se stal jedním z nejdůležitějších mužů na hradecké radnici. Jako náměstek primátorky má na starost mimo jiné i strategický rozvoj města a investice. Jak plánuje změnit Hradec Králové? Co bude dál s Benešovou třídou a Velkým náměstím? A co přinesla městu jeho nedávná cesta na Tchaj-wan? V rozhovoru pro Salonky odpovídal náměstek hradecké primátorky, člen celostátního předsednictva TOP 09, krajinný inženýr Lukáš Řádek.

☎ TOMÁŠ KULHÁNEK

Věřte, že se vaše pracovní cesta na Tchaj-wan, která radnici stála 75 tisíc korun, městu vyplatí?

Ne vždy se dá všechno počítat na peníze. Ale i kdybychom se o to pokusili, jsem přesvědčen, že ano. Kromě propojení s potenciálními partnery jsem přivezl také mnoho inspirativních poznatků. Většinou jsou na bázi inovací a chytrých řešení a lze je u nás ve městě velmi rychle aplikovat.

Můžete uvést nějaký konkrétní příklad?

Zaujala mě třeba myšlenka, že by u městských hřišť byla automatická půjčovna sportovního vybavení. Představte si to jako velkou skříň, kterou si otevřete nějakou kartou, a půjčíte si třeba činku, kterou si nemusíte nosit z domu.

Považujete tedy tu cestu za úspěšnou?

Ano. Přivezl jsem také mnoho kontaktů na potenciální partnery. Zmínil bych třeba ještě to, jak se Tchajwanci zabývají možností recyklace fotovoltaických panelů. I u nás budou panely první generace brzy dožívat a musíme se dívat dopředu. Bylo by skvělé, kdybychom je dokázali přímo u nás recyklovat a získat z nich prvky, ze kterých se vyrábí nové fotovoltaické panely.

Když mluvíte o fotovoltaike, kdy začnou ve velkém přibývat panely na městských budovách v Hradci, jak o tom mluvili zástupci koaličních stran před volbami? Začnou přibývat ještě letos. První vlaštovkou bude výstavba fotovoltaické elektrárny na městské budově technologického centra. Pro to, aby se fotovoltaika masivně rozšiřovala na městských objektech,

je důležité mít zákon o komunitní energetice, který umožní sdílení elektrické energie. Platit by měl od začátku příštího roku.

Na jakých dalších městských budovách plánujete fotovoltaické panely?

Vždycky záleží na ploše střechy, dispozicích vzhledem ke světovým stranám a na tom, které budovy v blízkosti by případně mohly tu elektřinu využívat. Velký potenciál vidíme na střechách hradeckých škol.

Vratme se ještě k Tchaj-wanu. Určitě jste zaznamenal kritiku, že jste na tamní konferenci prezentoval Hradec Králové v češtině. Nebylo chybou nemluvit anglicky?

Moje angličtina by bez problému stačila na základní prezentaci o Hradci. Prezentaci jsem ale zaměřil na vysoce odborné téma biomedicíny a výzkumné kapacity univerzity. Po dohodě s organizátory jsem tedy využil služeb překladatelky, která tam přesně pro tyto účely byla.

Vystudoval jste Českou zemědělskou univerzitu, pracoval jste v Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR a založil jste společnost zabývající se vodou a krajinou. Máte ale předpoklady být úspěšným investičním náměstkem?

To musí posoudit jiní a možná to ukáže až čas. Během mé kariéry jsem se ale už investování věnoval. Například naše společnost Envicons často zastupuje investory v různých správních řízeních a zpracovává projektové dokumentace, na základě kterých dochází k realizaci projektů. Účastnil jsem se stovek staveb, ať už jako technický, nebo autorský dozor.

Nemrzí vás, že na vás spíš nevyšla pozice náměstka pro životní prostředí?

Životní prostředí je docela široká agenda. Máme s náměstkem Zárubou dohodu na jejím rozdělení na ochranu přírody a péči o zeleň a také na větších projektech, které spadají pod téma adaptace na změnu klimatu. Když se podíváte přesně do mé gesce, mám na starosti adaptaci města na změnu klimatu a ochranu klimatu, takže mě to nemrzí.

Kdo z vašich nedávných předchůdců ve funkci investičního náměstka byl podle vás nejúspěšnější? Do roku 2011 jsem v Hradci Králové nežil. A do srovnání panů Vedlička a Bláhy se pouštět nechci. Každá doba má nějaký svůj kontext. Nezdá se mi,

že hradecká radnice byla vždy úplně kompetentní a rozhodně je co napravovat, nechci ale ukazovat, zda za to může ten či onen. Přejde mi ale zvláštní jedna věc. V naší firmě jsme zpracovávali mnoho projektových dokumentací a od termínu a ceny jsme se odchýlili maximálně v pěti procentech případů. V Hradci Králové je ten počet odchylek daleko vyšší.

Co byste chtěl dělat jinak než váš předchůdce?

Většinu věcí. Určitě bych chtěl být transparentnější a předvídatelnější. Chci komunikovat na přímo a poukazovat na problémy, které uvidím. Chtěl bych, aby úředníci viděli, že v čele resortu je někdo, kdo má o jejich práci zájem, kdo je podporuje a naslouchá jim.

Když se v Hradci hovoří o investicích, hodně lidí už mnoho let napadne Velké náměstí. Jaký je váš recept na jeho rekonstrukci?

To je opravdu těžká otázka. Mým receptem je vzít těch pár věcí, které byly dobře, což může být třeba ten architektonický návrh v jeho základu. Potom máme ale v tom projektu identifikované konkrétní

INZERCE

ROZVOZ ZDRAVÝCH SPECIALIT

Vaříme zdravá jídla z čerstvých a kvalitních surovin, která vám zdarma rozvezeme.

Obědy / Polévky / Dezerty / Celodenní menu

www.rozvozsPECIALIT.cz

problémy. Chtěli bychom formou nějaké chytřejší etapy udělat aspoň část. Když se podaří udělat aspoň část a ta se navíc povede, má to motivační charakter pro ostatní etapy. V chytřejším řízení toho celého procesu má mít prostor nejen dobrá architektura, ale i schopnost komunikace, špičková znalost správného řízení a práva. Jde nám o to, aby ten návrh byl nejenom krásný, ale také proveditelný. Mám pocit, že se tady někdy šermuje krásnými vizemi a plány, které se ale nedaří posunout k realizaci. Je otázka, jestli je to chyba, nebo záměr. Když se připravuje projekt 10 let, samozřejmě to průběžně vytváří podmínky pro další studie a posudky. Někdy mě napadá, jestli ta dlouhá cesta není ve skutečnosti cílem.

Podaří se začít aspoň nějakou etapu rekonstrukce Velkého náměstí v tomto volebním období?

Věřím, že ano. Dle dohody v koalici se v květnu máme rozhodnout, jakým stylem budeme pokračovat dál, existují tři varianty. Buď budeme pokračovat se stejnými lidmi v tom projektu, který leží na stavebním úřadě v Hořicích, nebo projekt upravíme, aby reagoval na současnou dobu. Z mého pohledu by mělo být náměstí například o něco zelenější, protože teď je Velké náměstí jedním z největších tepelných ostrovů ve městě. Třetí varianta je, že půjdeme úplně novou cestou přes architektonickou soutěž, která nám umožní vybrat nový tým.

Co bude s Benešovou třídou? Prý chcete začít úplně od znovu...

Ta zkratka, že se začne od znovu, není úplně korektní. Benešovka má několik etap a ta první už byla před lety realizovaná. Teď řešíme další etapy. Čeká nás jednání s projekčním týmem, nevylučují ani razantnější cestu, jako je vypovězení smlouvy se stávajícím projektantem.

Pojďme k fotbalovému stadionu. Podaří se ho dokončit do 30. června?

Mám zprávy o tom, že se to podaří, ale mám také zprávy o tom, že se to nepodaří. Zprávy správce stavby hovoří o odhadu zdržení v rámci jednotek týdnů. Sdružení stavebních firem nás nicméně ujišťuje, že i kdyby měli najmout další a další lidi, kolaudaci do 30. června dodrží.

Které další investice fotbalový stadion po kolaudaci ještě čekají?

Takové, aby se objekt stal stadionem, který umožní multifunkční využití. Smlouva se zhotovitelem vede k tomu, aby byl stadion zkolaudovatelný. Nikoliv však k tomu, aby se na něm mohly konat koncerty, aby tam byl amfiteátr, běžecký tunel, okruh kolem stadionu nebo aby aréna blikala jako v Mnichově. Kolikrát je to chyba architektů, kteří chtějí vizualizací podpořit investici, aby vůbec vznikla. Něco se ukáže lidem, ale město si ve skutečnosti potom kupuje něco levnějšího. Pokud chceme stadion jako z vizualizací, musíme ještě nějaké peníze přidat. Chceme ale minimalizovat dopady do městské kasy. Vnímáme to nikoliv jako městský stadion, ale jako celokrajskou arénu, která bude sloužit sportu, společenskému životu i kulturním akcím. Jednali jsme v tomto duchu s Královéhradeckým krajem a vypadá to, že na naši argumentaci slyší. Podali jsme proto na kraj žádost o dotaci ve výši 106 milionů korun.

Co je váš hlavní cíl v následujících třech a půl letech v pozici investičního náměstka?

Snažím se na to dívat v širším kontextu, takže nebudu říkat nějaký konkrétní projekt. Nejvíce šťastný bych byl, kdyby se mi podařilo změnit atmosféru na radnici, která se odráží i v atmosféře města. Hradec Králové mi leckdy připadá trošičku zaseklý. Stále si říkáme, že jsme tím salonem republiky, všechno je tady zalité sluncem a není potřeba nic měnit. Rád bych se z tohoto nastavení posunul dál, aby mi třeba i moje děti časem poděkovaly. ■

Porsche Hradec Králové podpoří i mladé fotbalisty

Dlouholetá spolupráce mezi společností Porsche Hradec Králové a fotbalovým klubem FC Hradec Králové se znovu rozšiřuje. Porsche Hradec Králové, které je letitým partnerem prvoligového A týmu mužů, nově podpoří prostřednictvím fotbalové akademie také mladé talentované fotbalisty. „Chceme být vnímáni jako automobilový partner celého hradeckého fotbalu,” říká ředitel autosalonu Filip Klvaňa.

Partnerství mezi prvoligovým klubem FC Hradec Králové a společností Porsche Hradec Králové trvá už více než deset let. Od úplného začátku bylo cílem spolupráce, aby si fanoušci našli cestu jak ke kvalitnímu fotbalu podporovanému společností Porsche, tak také k profesionálním službám a dobrým automobilům. Protože jsou obě strany se vzájemnou spoluprací nadmíru spokojené, dochází nyní k jejímu dalšímu rozšíření.

Společnost Porsche Hradec Králové se nově stane partnerem klubové fotbalové akademie, která se stará o mladé fotbalisty ve věku od 5 do 19 let. „Jsme letití partneři A týmu mužů. Vnímáme ale, že je důležité podporovat i mládežnické výběry, ze kterých mohou v budoucnu vzejít opory právě i pro ligový mančaft,” vysvětluje důvody rozšíření spolupráce ředitel Porsche Hradec Králové Filip Klvaňa.

Fotbalovou akademii a mládežnické týmy FC Hradec Králové podporovalo Porsche Hradec Králové už v minulosti. „Bylo to v době, kdy jsme nemohli plně podporovat první tým, protože v té době měl výhradní zastoupení pro nejvyšší soutěž jiný autosalon. Delší čas jsme teď měli v hlavě, že bychom se k podpoře mládeže chtěli vrátit, a nyní cítíme, že nastal ten správný okamžik,” říká Filip Klvaňa.

Rozšíření vzájemné spolupráce vítá i generální manažer FC Hradec Králové Richard Jukl. „Porsche Hradec Králové je náš významný dlouholetý partner. Za spolupráci s nimi jsme velmi rádi, protože nás neopustili ani v horších časech. Rádi budeme naši spolupráci i nadále prohlubovat,” uvádí Ri-

chard Jukl, který připomíná, že mládež je pro každý fotbalový klub nesmírně důležitá.

Cílem Filipa Klvani je ještě více zpevnit vazbu mezi Porsche Hradec Králové a FC Hradec Králové. „Byli bychom rádi, aby nás nejen hráči A týmu, ale i rodiče, jejichž děti hrají za FCHK, vnímali jako automobilového partnera hradeckého fotbalu. Pokud budou řešit opravu svého automobilu nebo koupí nového vozu, jsme tady pro ně a rádi jim se vším pomůžeme,” říká ředitel Porsche Hradec Králové. Už nyní podle Klvani jezdí auty z Porsche Hradec Králové podstatná část lidí, kteří jsou spojeni s prvním týmem. Ať už se jedná o hráče, realizační tým, nebo management klubu.

Pro mladé fotbalisty připravuje Porsche Hradec Králové v rámci spolupráce vstupní balíčky s dárkovými předměty nebo soutěže o hodnotné ceny. „Vylhrát budou mocet třeba zapůjčení automobilu, kterým pak budou moct jet s rodiči o víkendů na výlet. Celé se to rozběhne směrem k letnímu otevření nového stadionu. O všech výhodách nové spolupráce budou mladé hráče informovat trenéři a šéftrenéři fotbalové akademie,” doplňuje Klvaňa.

Že to v Porsche Hradec Králové myslí s podporou mládežnického fotbalu opravdu vážně, dokazuje i podpora několika mládežnických turnajů v hradeckém regionu. Jedním z nich je třeba červencový turnaj O pohár primátorky města Hradce Králové, na který přijedou ty nejlepší fotbalové týmy z Česka i Slovenska v kategoriích do 12 a 14 let. ■

Chcete se stát TOP performery?

Přijedte na Cirk-UFF! PAVEL CAJTHAML, FOTO: ARCHIV DYLAN PHILLIPS

Tenhle festival nového cirkusu v Trutnově se koná už po třinácté a mnoha lidem jej nemusíme nijak zvlášť představovat. Od 31. května do 4. června se představí česká špička, italský a izraelský soubor a rovněž australská uskupení. Jejich účast už je v Trutnově vlastně tradicí, přesto bude letošek v něčem unikátní. Umělci z Austrálie k nám totiž přiváží nejen fantastickou podívanou.

Ano, silným zážitkem bude určitě poutavá a atraktivní, lehce postapokalyptická show The Defiant v podání souboru Highwire. „Na pódiu jsou jen ženy, akrobatky a multiinstrumentalistka, která je opravdovou třešničkou na dortu. Celá show má příjemný spád, silný drav a spolu s živou hudbou přináší zážitek, který opravdu chcete zažít,“ nastiňuje zakladatel a ředitel festivalu Libor Kasík. Neméně slibným zážitkem bude i představení Sissy v podání Dylana Phillipse a Jordana Harta, dvou opor slavného souboru Gravity & Other Myths, které diváci rovněž mohli v Trutnově už vidět. „Sissy bude mít na Cirk-UFFu světovou premiéru, čemuž jsem opravdu rád. Koncept show je Dylanův a řeší, co to vlastně znamená být muž,“ říká Kasík. Režie se ujal Josh Hoare, umělecký ředitel školy Cirkidz z Adelaide, která vychovává ty nejlepší cirkusové performery.

Právě zmínění umělci a škola Cirkidz nás přivádí k zásadní novince, která bude na letošním ročníku prezentována. Uffo, pořadatel festivalu, otevře ještě letos australskou akrobatickou školu. Bude to první projekt svého druhu v Evropě, a protože Australané jsou po akrobatické stránce opravdovou světovou špičkou, jde do celého projektu ředitel Uffa a Cirk-UFFu Libor Kasík s cílem, aby se Česko stalo do sedmi let jedním z leaderů současného cirkusu. „Po umělecké stránce má české divadlo – a současný cirkus je divadlo, jehož výrazovými prostředky jsou cirkusové disciplíny – velkou sílu. A když ji spojíme s nejvyšší možnou úrovní řemesla, nic nám nebude stát v cestě,“ vysvětluje Kasík. Každodenní škola bude primárně pro děti a mládež z regionu, cyklické workshopy pro děti odkudkoli a bude otevřena i profesionálům. „Ob-

čas se mě lidé ptají, zdali škola nebude příliš drahá. Cenu jsme ještě netvořili, ale vzhledem k hlavnímu cíli mohu říci, že bude pro české rodiny cenově dostupná,“ slibuje Kasík.

Zásadní roli v tom hraje projekt, díky kterému Trutnov získal dotaci 70 milionů z Národního plánu obnovy. „Loni v červenci jsem objevil existenci grantu na výstavbu kreativních center. Tou dobou jsme jako město rekonstruovali kino Vesmír, které spravuje naše společnost. A protože jsem měl rozjednané některé projekty přesahující běžnou činnost kina, rozhodl jsem se o grantu informovat investora – město Trutnov. Starosta Michal Rosa souhlasil, vybral externí firmu k administraci – panu Hátlemu patří dík za opravdu profesionální práci. Já ji naplnil memorandy o tom, co se v kině bude dít, a zdůvodnil jsem, proč bude kino kreativní centrum hodné podpory,“ upřesňuje Kasík.

Právě memorandum o australské škole bylo pro úspěch žádosti zásadní. Trutnov mohl získat až sto procent nákladů (bez daně), čili 80 milionů korun. Dostal necelých 70 milionů. „Samozřejmě s tím, že bude zrealizováno to, co jsem do projektu uvedl a díky čemuž uspěl. Škola tak bude mít základní finanční krytí, do budoucna by její rozpočet měl být vyrovnaný – právě proto bude otevřena i zahraničním profesionálům,“ objasnil Libor Kasík. Více o škole se bude možné dozvědět na konferenci, která proběhne 2. června v rámci Cirk-UFFu. ■

NEXT | REALITY

KOMPLEXNÍ REALITNÍ SLUŽBY, VÝKUPY NEMOVITOSTÍ.

NEXT REALITY HRADEC KRÁLOVÉ
Hořická 283/22,
Hradec Králové 500 02
nextreality.cz | facebook

**PETR MRŇÁK,
JEDNATEL**
petr.mrnak@nextreality.cz
tel.: +420 774 100 001

**RADMILA KALUŽNÁ,
REALITNÍ MAKLÉŘKA**
radmila.kaluzna@nextreality.cz
tel.: +420 776 727 676

Volkswagen SUV

Stačí si vybrat

Vozy ihned
skladem

Fotografie je pouze ilustrativní a vyobrazené vozy mohou obsahovat prvky příplatkové výbavy. Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelů T-Roc: 4,7–9,4 l / 100 km, 123–169 g/km, Taigo: 5,4–6,7 l / 100 km, 123–135 g/km, T-Cross: 5,8–7,0 l / 100 km, 131–142 g/km.

Autorizovaný prodejce Volkswagen

OLFIN Car s.r.o.

Na Rybárně 1670, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 000 555, e-mail: prodej.hk@olfincar.cz, www.olfincar.cz

Stadion bude krásný a útulný, říká předseda fanklubu Votroků

Jan Kotouček je celoživotním fanouškem hradeckého fotbalu. Dlouholetý předseda fanklubu VOTROCI 2000 se rozpovídal o svém vztahu k fandění, o starém i novém stadionu a zavzpomínal i na nejmotivnější okamžik ze starého „Malšáku“. Jak se dostal k Votročkům? Která vzpomínka pro něj byla tou nejsilnější a jak hodnotí nový stadion? Odpovídá Jan Kotouček, celoživotní fanoušek fotbalového Hradce.

🗨️ MATĚJ HOLAŇ

Jak jste se dostal k fandění Votročkům?

Jsem rodilý Hradečák a můj otec Votročkům také fandil, takže to bylo takové přirozené. Ale začalo to pro mě tak, že mě na fotbal začal vodit otec. On byl velkým fanouškem Hradce, takže to na mě tak předal. Bral mě na zápasy už jako malého kluka.

Jaká je tedy vaše první vzpomínka na fotbal v Hradci?

Úplně první vzpomínka je ta, že jsem jako opravdu malý byl v ochozech a usnul jsem přímo na sluníčku. Probral mě až gól. Pak se zjistilo, že z toho sluníčka mám úpal, takže první vzpomínka je takto kuriózní.

Kdy jste začal vnímat to, že jste fanouškem fotbalu a především Hradce?

Asi v osmi letech, tehdy jsem to poprvé začal víc prožívat a opravdu jsem se do toho zapálil. To jsem ještě chodil na fotbal především s otcem, měl to asi často jako výmluvu doma, aby se mohl jít podívat. Řekl vždycky: „Mladej se chce dívat,“ a jelo se.

Až se to ve vás nakonec zlomilo.

Tak. Víte, on otec nebyl z Hradce, pocházel z Lipové – lázně v Jeseníkách. Votroky si zamiloval po sezóně 1959/60, kdy udělali titul. Když si pak vybíral, kam půjde po škole pracovat, byl Hradec jednoznačnou volbou. V podstatě se sem přestěhoval kvůli tomu, že fandil Votročkům. A na mě to nějak tak předal.

Máte nějakou příhodu z mládí, co se týče fandění?

Těch je. Tehdy, když jsem propadl fotbalu a hlavně Votročkům, jsem chtěl vidět co nejvíc zápasů. Jako desetiletý kluk jsem neměl peníze a ani by mě rodiče samotného nepustili. Tak jsem jim občas řekl, že jdu hrát fotbal, a mazal jsem na kole ke stadionu. Tam jsem přelezl plot a mohl jsem koukat. Ale to

bylo jen jednou za čas. Většinou jsme se domluvili s kamarády, párkrát jsem tohle dobrodružství absolvoval sám.

Jaká je vaše nejsilnější vzpomínka na starý malšovický stadion?

Nejsilnější vzpomínkou pro mě je, když jsme v roce 1981 po zápase se Zbrojovkou poslouchali přímo na tribuně v rádiu, jak dopadne utkání mezi Slovanem a Banskou Bystricou. Bohužel to tehdy pro nás nedopadlo dobře, spadli jsme do druhé ligy a já to obřečel.

Stadion bude jedním z nejmodernějších v lize. Co se na něm líbí vám osobně?

Stadion bude opravdu moderní a útulný. Líbí se mi skelet, pan architekt Vymetálek si s tím opravdu vyhrál. Výhled pro fanoušky bude krásný, hlavně v prvních řadách budete jen kousek od centra dění. Jednu výtku bych ale přeci měl. Kdyby byl stadion větší, s kapacitou nad 10 tisíc, mohlo by se tu hrát více mezinárodních utkání. Nicméně to je rozhodnutí klubu a města a já ho respektuji. V každém případě se už na nový stadion moc těším. ■

Krabičková dieta rovná se vyvážená nálada

Nelze popřít to, že dobré stravování je základním kamenem zdravého těla, ale dobrá strava je také důležitá pro zdravou mysl a náladu. Duševní zdraví je samozřejmě složité a determinované spoustou různých faktorů, z nichž mnohé jsou (bohužel) mimo naši kontrolu.

Ale provedením několika jednoduchých úprav v jídle, které jíte, a vašem životním stylu můžete svému mozku dodat tolik potřebnou vzpruhu. Nárazový efekt bude mít pozitivní dopad na vaši celkovou pohodu, vytvoří větší odolnost a přispěje ke šťastnějšímu stavu mysli.

Udělejte to jako ve Středomoří

Vědci zjistili silnou vazbu mezi naší stravou a mozkem a říkají nám, že zdravější strava může pomoci chránit před depresí. Stručně řečeno, pokud chcete snížit riziko kognitivní poruchy (která potenciálně zahrnuje demenci), lépe spát a cítit se šťastněji, pak ustupte od vysoce zpracovaných potravin s vysokým obsahem cukru.

Z recenzované vědecké studie z roku 2019, které se zúčastnilo 41 632 respondentů, vzešly důkazy, které nám říkají, že pomoc lidem s depresí pomocí zlepšení kvality jejich stravy může mít podstatný přínos pro jejich duševní zdraví.

Profesor Smitch doporučuje osvojit si tradiční středomořskou stravu – takovou, která má vysoký obsah celých zrn, zeleniny, ovoce, ryb s vysokým obsahem omega-3 mastných kyselin, ořechů a olivového oleje – která pomůže odvrátit depresi a poskytnout vašemu mozku potřebné vitamíny, minerály a esenciální mastné kyseliny, které si zaslouží.

Přejídání ze stresu musí přestat

Emocionální jedení má mnoho odpovědí. Když jsme unavení a ve stresu, často nás lákají potraviny s vysokým obsahem cukru a tuku. Není to naše chyba, je to mechanismus přežití.

Ta dávka dopaminu, kterou dostáváme (chemická látka jako odměna v našem mozku), v nás vyvolává pocit štěstí a útechy, ale je pouze krátkodobá. Strava plná potravin s vysokým glykemickým indexem (GI) si pohrává s naší hladinou cukru v krvi, což způsobuje prudký nárůst inzulínu následovaný havárií, která zase pohání kortizol a stres.

A co víc, „špatným“ bakteriím v našich střevech se daří díky cukru, což vytváří nepříjemný pocit plnatosti a nadýmání.

Přemíra nezdravých potravin bude mít negativní vliv na tělo, což povede k přibírání na váze, mozkové mlze a špatné náladě.

Pokuste se poznat „spouštěče“

Stává se vám, že sáhnete po nezdravých věcech, po kterých možná toužíte? Možná jste unavení z práce a dětí, tak sáhnete po vínu každý večer v 18 hodin. Možná, že při procházení e-mailů bezmyšlenkovitě svačíte lupínky a čokoládu.

Upadnout do těchto typů vzorců chování je snadné. Koneckonců, lidé jsou tvorové zvyku. Ale společným úsilím nahradit špatný návyk dobrým (a držet se ho) vytvoříte pozitivní návyky vytvářející nervové dráhy, které bude snazší dlouhodobě udržovat.

Vyzkoušejte hluboká dechová cvičení, jemné protažení nebo svižné procházky v přírodě, až budete mít příště strach a budete mít chuť na zpracované nezdravé jídlo.

Udržujte svou lednici zásobenou zdravými potravinami

Včerejší zbytky pamlsků nás mohou pronásledovat i dnes, zvláště pokud máme chuť na nezdravé věci. Ujistěte se, že v lednici nemáte nezdravé potraviny, a připravte se tak, že ji místo toho naplníte vyváženou stravou, která se skládá z pěti jídel denně.

Zkuste si naplánovat jídlo, s čímž vám rádi pomůžeme. Stačí se obrátit na odborníky. Jejich menu jsou pečlivě vytvořena tak, aby vám přinesla dokonalou rovnováhu základních tuků, bílkovin a sacharidů, abyste se každý den cítili plní energie, silnější a nutričně podporovaní. S programy krabičkového menu nebudete mít hlad ani po nezdravém jídle, protože místo toho budete sytí výživnými a zdravými jídly.

Nejlepší potraviny milující mozek

Ujistěte se, že jíte širokou škálu následujících potravin, abyste optimalizovali své kognitivní funkce.

1. Až 95 % serotoninu „hormonu štěstí“ je produkováno ve střevech, takže je důležité začlenit do stravy dostatek pre- a probiotik. Listová zelenina, jako je brokolice a květák, stejně jako fermentované potraviny, jako je kefir, kysané zelí a kombucha, udrží váš mikrobiom a vaši mysl zdravé.

2. Mnoho ovoce a zeleniny, fazole a luštěniny, stejně jako celozrnný chléb a těstoviny, obsahuje komplexní sacharidy, které stabilizují vaši náladu a pomalu uvolňují cukr do těla, což je klíčové pro to, abyste se vyhnuli polednímu propadu.

3. Bio vejce z volného chovu jsou skvělým zdrojem bílkovin a cenných vitamínů B, které přispívají ke zdravé funkci mozku.

Ve JsmeFFmenu vám již přes 10 let připravujeme moderní a komplexní způsob zdravého stravování. Produkty a služby jsou připraveny pro redukci váhy, snížení tělesného tuku i pro váš fyzický nebo psychický výkon, který potřebujete v práci nebo při sportu. Naším cílem je vaše zdraví, váš skvělý pocit a splněné cíle. Na to se JsmeFFmenu orientuje především. Pro vyzkoušení nabídneme zkušební týden, kdy se vyladí velikost porce, doručení a vyzkoušíte si, zda vám bude naše menu vyhovovat. Netrápíme zákazníky hladem, u nás se hubne tím správně vyváženým jídlem. **Objednávky na www.jsmeffmenu.cz.** Více informací na telefonu 736 723 313 nebo přes e-mail: podkrkonosi@jsmeffmenu.cz.

4. Losos, makrela, pstruh, sardinky obsahují omega-3 mastné kyseliny s dlouhým řetězcem, které jsou důležité pro funkci mozku a komunikaci serotoninu a dopaminu. Mořské plody jsou také skvělým zdrojem zinku, který se podílí na téměř každém aspektu nervové činnosti. Výzkum naznačuje, že snižuje hněv a depresi také u mladých žen.

A nakonec nezapomeňte cvičit. Tato „běžecká nálada“, kterou získáváte z návalů kardia, dělá zázraky s vaší myslí a bylo vědecky prokázáno, že zlepšuje vaše emocionální zdraví, energii a kognitivní schopnosti.

Ve společnosti JsmeFFmenu je posláním pomáhat lidem stát se zdravějšími a šťastnějšími prostřednictvím nutričně vyvážené stravy. Pokud chcete zlepšit své duševní zdraví a zlepšit náladu, zvažte jejich krabičkové jídelní programy, které byly pečlivě navrženy tak, aby vám dodaly všechny základní vitamíny, minerály a tuky, které potřebujete, abyste mohli co nejlépe fungovat. ■

Nebát se Japonska a zkrátka tam vyrazit

Japonsko aneb Země vycházejícího slunce je pro Evropana nepochybně nejen velmi vzdálená, ale i tajemstvím opředená destinace. Právě do Japonska se zamilovala rodačka z Hradce Králové, profesí učitelka Pavla Štěpánová, která umí velmi poutavě mluvit nejen o zemi samotné, ale i o zvycích, kulturních odlišnostech a životním stylu tamních obyvatel, až by měl člověk chuť se tam ihned vydat. Kromě toho se aktivně věnuje japonským bojovým uměním, která stála u první cesty do této země. „Pokaždé, když tam vystoupím z letadla, nechce se mi věřit tomu obrovskému štěstí, že se mohu do tak nádherné a vzdálené země podívat,“ uvedla.

☛ HYNĚK ŠNAJDAR, FOTO: ARCHIV PAVLY ŠTĚPÁNOVÉ

Když se řekne Japonsko, co se vám na první dobrou vybaví?

Japonské lázně onsen, hory, zelený čaj, nádherné chrámy a svatyně, úžasné milí a ochotní lidé.

Že se vypravíte do této vzdálené země, jste se rozhodla díky bojovým uměním. Co vás k nim přivedlo?

Začít nějaké bojové umění jsem chtěla již na základní škole, ale vždy jsem měla pocit, že se jedná o něco tajemného, vznešeného, normálním lidem nedostupného. Pak najednou přišel domů můj mladší bratr, že začal dělat kendó (japonský šerm). Po nějaké době přinesl domů šinaj (bambusový meč), hakamu a kendogi (oblečení pro kendó)

a před Vánoci dostal od oddílu zapůjčené bógu (brnění). Musel mě do všeho ustrojit a ukázat, jak se drží meč. Ona „tajemnost“ vzala rázem za své a bylo rozhodnuto. Když může on, tak já taky.

A čím vás bojová umění okouzli?

Třeba tím, že kendó, iaidó i džódó, kterým se na různé úrovni věnuji, představují typ fyzického cvičení, který neničí vaše tělo a můžete se mu věnovat celý život. Věk není překážkou, i začít můžete kdykoli. Poprvé jsem se také setkala s konceptem, že jdete na závody vyhrát, ale přitom to není vaším cílem.

Dočetl jsem se, že bojová umění neslouží jen k obraně či útoku, ale také k poznání sebe sama, dosažení

harmonie těla a duše člověka či rozvoji lidského jedince. Je tomu skutečně tak?

Jednoznačně. Neznám nikoho, kdo by cvičil japonská bojová umění proto, aby se na ulici ubránil nebo snad někoho vyzval na souboj s mečem. Ten je pro nás naopak prostředkem ke studiu techniky a k lepšímu poznání sebe i okolí skrze fyzické cvičení. Vždy ale záleží na vás a na tom, co od cvičení očekáváte. Chcete precizně zvládnout techniku? Chcete zlepšit svoji fyzickou kondici? Chcete najít fajn přátele? Chcete si všimnout toho, jak vaše tělo a mysl reagují v různých situacích, jak se mění dýchání, co s vámi dělá stres, jak se dokážete soustředit, jak dokážete nemyslet? Většinu toho ale dosáhnete i třeba hraním tenisu.

Vzpomínáte si na úplně první cestu do Země vycházejícího slunce?

To je samozřejmě cesta, na kterou nezapomenete. Zvlášť když neumíte ani slovo japonsky, máte telefon s mobilní sítí, která je s tou japonskou nekompatibilní. Můžete se maximálně podívat, kolik je hodin, žádné sociální sítě, streamování online a podobně, ještě neexistuje veřejně rozšířená wi-fi, Google Translator a podobné vychytávky. Bylo to v roce 2007, což není tak dávno, ale z pohledu vývoje technologií to byl skoro pravěk...

Jaké pocity vás provázely, když jste vystoupila z letadla?

Obrovský vděk a pokora. A tak je to vlastně stále. Pokaždé, když vystoupím z letadla, nechce se mi věřit tomu obrovskému štěstí, že se mohu do tak nádherné a vzdálené země podívat. A že nemuselo chybět málo a taky bych tam být vůbec nemusela. Pak je to samozřejmě úžas, na každém kroku narázíte na něco zajímavého. Hned na letišti to byl například jezdcí koberec, který vás milým ženským hlasem upozorní, že se blíží začátek a máte si dát pozor, kam šlapete, během „cesty“ vám připomínal, abyste byli opatrní a drželi se, a před koncem vás upozornil, abyste si opět dali pozor na nohy, protože se blíží konec.

O Japonsku se říká, že je to země plná kontrastů. Je to tak? V čem ty protiklady spočívají?

Mým oblíbeným příkladem je střet světa moderního, plného těch nejnovějších technologií, a světa tradičního, středověkého, které se velice decentně prolínají a ovlivňují. Vydáte se na cestu tím nejmmodernějším a nejrychlejším vlakem, vystoupíte uprostřed Kjóta, zahnete do jedné uličky a najed-

nou jste ve světě starých dřevěných domků, luceren a tradičních hospůdek. Přejdete řeku a stojíte před hernou, karaoke bary a „kavárnami“, kde obsluhují dívky v kostýmech služebných nebo kde si můžete dát čaj ve společnosti psů či koček. V domku máte záchod s vytápěným prkénkem, ale ráno v chladu sedmi stupňů, protože nemáte ústřední topení. To je Japonsko.

Je zřejmé, že náš středoevropský prostor se od toho vzdáleného asijského velmi liší. Které rozdíly jsou nejvýraznější?

Jedna z věcí, která vás pravděpodobně ihned „praští do nosu“, je všudypřítomná čistota. Čisté vlaky, čisté ulice, čisté chodby. Velice zřídka uvidíte například na zemi nedopalky nebo různé odpadky. Když si vezmete, že v Tokiu žije 10 milionů lidí a v tak zvaném širším Tokiu 38 milionů, je to neuvěřitelné. Zároveň ale i nevyhnutelné. Pokud by po sobě lidé neuklízeli, brzy by se utopili v odpadcích. V Japonsku je navíc velice silné sociální cítění. Pokud vám například upadne kus papírku či třeba jízdenka a vy je necháte ležet, někdo je po vás bude muset uklidit a vy mu tím přiděláte práci. A to přeci nechcete, ne? Paradoxně ale na ulicích skoro nikde nepotkáte odpadkové koše. Pokud máte potřebu sednout si na lavičku a sníst si svačinu, musíte si všechny odpadky odnést s sebou a vyhodit je doma nebo na větších nádražích. Nesmírně se mi také líbí způsob stolození. Když jde skupina přátel na jídlo, společně si vyberou různá jídla a ta se sdílí. Obsluha je umístí doprostřed stolu a přinese spoustu malých mistichek a talířků a vy si naberete, na co máte chuť. Ochutnáte tak spoustu různých dobrot.

A co máme naopak společného?

Lásku k národním nápojům. My milujeme české pivo, Japonci své rýžové víno saké.

Kolikrát jste už tuto zemi navštívila, kam konkrétně vyrazíte, kde a proč se cítíte nejlépe?

Do Japonska jsem vyrazila asi desetkrát, zpočátku především za cvičením, v poslední době se snažím více hledat rovnováhu mezi cvičením a cestováním. Nejlépe je mi ale v jakémkoli onsenu, kde si také nejvíce odpočinu. Jedná se o japonské lázně napájené horkou pramenitou vodou. Obvykle jsou oddělené pro muže a ženy, protože se v nich pohybujete hezky „na Adama“. Součástí je vždy několik bazénků, obvykle minimálně jeden venku a jeden venku, v nichž můžete libovolně dlouho relaxovat,

užívat si výhledů na hory, bambusový hájek a podobně. Ideálně samozřejmě někde v horách. Narazila jsem ale i na výborný onsen uprostřed Tokia v šestém patře s nádherným výhledem na město a „venkovním“ bazénkem postaveným mistrně tak, že vůbec nepoznáte, že nejste venku.

Japonština je asi pro nás poněkud náročná a nesrozumitelný jazyk. Jak jste se s touto řečí vypořádala? Domluvíte se tam?

Když pomíneme písmo, není japonština tak těžká, jak si lidé myslí. Dlouho mi nepřišlo důležité se jí učit a ke studiu bojových umění ji nutně nepotřebujete. Začala jsem se jí jako samouk věnovat až po několikáté návštěvě, kdy jsem si uvědomila, že strávit dovolenou v Japonsku je vlastně nesmírně jednoduché, relativně levné a že se tam určitě budu chtít vracet. Existují kvalitní učebnice a dnes i skvělé aplikace nebo YouTube kanály, z nichž se snadno naučíte i sami. Nejlepší je ale najít si nějakého Japonce – můžete ho učit česky a on vás japonsky. Také mě fascinuje japonské písmo, je to jak luštit hieroglyfy.

O Japoncích se říká, že většinu času tráví v práci. Přiletět třeba na týden do Prahy, proběhnou ji, nafotí a vrátí se zpět do zaběhnutého procesu. Není to mýtus?

Bohužel je to obvykle pravda. Japonci mají velice málo dovolené a ani tu si obvykle nevybírají. S trochou nadsázky je možné říci, že pokud nejste týden v práci, znamená to, že vaši práci zastanou jiní, a vy jste tudíž nepotřební... Pokud už se Japoncům podaří vycestovat, tak toho chtějí vidět co nejvíce, proto „ty fofry“. A fotí o sto šest, protože nefotí pro sebe, ale především pro svoji rodinu, přátele, kteří

to štěstí neměli, a tak jim musí zážitky zprostředkovat alespoň díky fotografiím.

Je něco, co bychom se my Češi od nich mohli učit?

Možná by nám občas neuškodilo trochu více japonské ohleduplnosti a dodržování pravidel, disciplinovanosti. V Japonsku neexistuje, aby vás někdo předběhl ve frontě, aby v metru hlasitě mluvil nebo telefonoval – tím přeci ruší okolí, aby někdo stál na eskalátorech tam, kde se chodí – co když bude někdo spěchat a on mu bude stát v cestě.

Tradičním japonským oděvem je kimono. Vlastníte ho? Pokud ano, při jakých příležitostech ho nosíte?

Tradiční kimono jsem dostala jako dárek od pana učitele. Říkám tradiční, protože spoustu lidí si plete kimono a yukatu. Oba oděvy mají velice podobný střih, ale yukata je lehčí, většinou bavlněná a nosí se hlavně v létě. Je to vlastně taková lehčí verze kimona, které je formálnější, nosí se s větším pásem a mnohdy se skládá z několika vrstev hedvábí. Proto je také časově náročnější se do kimona obléci a je mnohem lepší, pokud máte nějakého pomocníka. Kimono nosím jen při slavnostních příležitostech, například při čajovém obřadu.

Proslulá je i tamní kuchyně. Co vám z ní osobně nejvíce chutná?

Zelený čaj, a že ho přidávají do kde čeho. Sušenek, čokolády, dortů, nudlí. Mám na mysli jak čaj klasický sypaný, tak i práškový, maču, která je pro své zdravotní benefity velice populární už i u nás. V Japonsku jí jen máte obvykle zdarma ve většině restaurací, je to něco jako voda. Raději si však vychutnávám sypaný čaj. Je sice trochu náročnější ho připravit, protože musíte mít vodu ohřátou na určitou teplotu a nechat čaj louhovat po daný čas mezi 20 vteřinami až dvěma minutami podle typu čaje, ale jeho sladká chuť, která se liší s každým nálevem – obvykle se připravují tři, vás bohatě odmění. Když se vidím s rodiči, vždy si japonský zelený čaj připravujeme, je to takový náš rituál, při němž jsme všichni společně a povídáme si o hezkých věcech. U čaje se totiž nemluví o politice a o bolístkách, to si necháme ke kafi. Čaj se navíc servíruje i s drobnými sladkostmi, takže je to super příležitost k mlsání.

Co jste tam při svých pobytech zažila kuriózního, zajímavého či neobvyklého?

Měla jsem obrovské štěstí v tom, že pan učitel, u něhož jsem cvičila, nás vždy pozval k sobě domů, což je výsostně soukromý prostor a nestává se běž-

ně, že by vás Japonce k sobě domů pozval. Protože jeho rodina je samurajského původu, i on prošel moderní „samurajskou“ výchovou v tom smyslu, že se učil nejen tradiční japonská bojová umění, ale i meditaci, čajový obřad, kaligrafii, tradiční zpěv, skládání básní. Dokonce má doma místnost na čajový obřad, což je i na Japonce naprosto unikátní věc. Nejenže jsme si mohli tuto místnost prohlédnout, ale nechal si nás v ní pověstný čajový obřad i vyzkoušet. Také se s námi věnoval kaligrafii a meditaci, což jsou opět věci, které běžný návštěvník Japonska asi nezažije.

Co byste doporučila těm, kteří se chtějí do této vzdálené destinace vypravit?

Určitě se Japonska nebát a zkrátka tam vyrazit. Mít otevřené srdce, otevřenou mysl a nehodnotit. Ono je do určité míry přirozené, že cizí srovnáváme s vlastním, ale někdy to může být na škodu, zejména v případě tak odlišné kultury. Nemá smysl hrdovat nad tím, že Japonci nejedí přiborem, že často sedí na zemi, že se pořád uklánějí, za něco omlouvají. Zkrátka vnímejte Japonsko takové, jaké je, bez přívlastků typu toto je lepší než u nás, toto je horší. Pokud si chcete pobyt v Japonsku užít, není nic jednoduššího než se například naučit jíst hůlkami, svléknout se do naha a „naložit“ se do on-

seny, posedět na tatami, nejlíp jen potraviny, které znáte z Evropy, ale trochu experimentovat, hlasitě nemluvit ve vlaku. Nikdy také neuškodí znát pár základních slovíček nebo frází. Ta vám otevrou k Japoncům cestu. Oni moc dobře vědí, jak je jejich kultura odlišná a že lidé obvykle nemají důvod se japonsky učit. Proto nesmírně oceňují jakoukoli snahu a pak pro vás udělají první poslední. Uvidíte další úroveň zdvořilosti a ochoty, o které jste neměli tušení, že vůbec může existovat. Především si vychutnejte každou chvíli, nedělejte si hlavu z toho, že vám nevyšlo počasí nebo je někde zavřeno. Každý okamžik je jedinečný a neopakovatelný.

Jak vaši lásku k Japonsku vnímá rodina, přátelé a okolí?

V rodině se všichni kromě maminky věnujeme bojovým uměním, takže lásku k Japonsku a jeho kultuře sdílíme. V roce 2019 se nám dokonce všem podařilo společně do Japonska vycestovat a strávit tam měsíční dovolenou. Protože většina mých přátel je taktéž z okruhu bojových umění, nikomu na tom vlastně nepřipadá nic zvláštního.

Jste profesí učitelka. Co konkrétně vyučujete?

Učila jsem na druhém stupni převážně český jazyk. Nyní bydlím s manželem v Anglii a pracuji jako asistentka v předškolní třídě.

Jaký je nejmarkantnější rozdíl, když se procházíte po rodném Hradci a japonském velkoměstě Tokiu?

To je jednoznačně prostor. V Hradci je všude tak strašně moc místa a tak málo lidí! Široké ulice bez aut, bez kol, bez autobusů. Když jdu po návratu z Japonska po okruhu podél hradeb, vždy si připadám jako na nějakém obrovitánském bulváru ve Francii. To, že kolem mě projel možná šestkrát autobus, pár kolařů a menší kolona aut, to ani nezaznamenáte. I když jdete po Velkém náměstí v tu nejrušnější dobu, pořád máte pocit, jak málo je tam lidí a aut a jak je náměstí obrovské. Pak jsou to historické památky. Japonská tradiční architektura je nádherná, ale najdete ji jen na pár místech – buď vzaly památky za své při zemětřesení, druhé světové válce, nebo jsou domy či svatyně pravidelně bourány a nahrazeny novějšími, moderními. V Hradci máme nádherné staré domy, vily a budovy různých architektonických stylů. I to je jedna z věcí, kterou Japonci na Čechách a Evropě milují. Historie tu na nás dýchá na každém kroku. Jen ji možná ne vždy vidíme, protože je pro nás samozřejmá. ■

Chci přispět k postupu do 1. ligy, říká Ringelová

Její otec odehrál v černobílém hradeckém dresu 105 mistrovských utkání. Ona sama po něm fotbalový talent podědila a v kariéře to dotáhla dokonce ještě dál. Už jako juniorka přestoupila Markéta Ringelová z Hradce do pražské Sparty, kde se během 16 let stala mnohonásobnou mistryní České republiky, zahrála si prestižní Ligu mistryň a několik let byla také oporou české reprezentace. Letos v zimě se jedna z nejlepších českých fotbalistek poslední dekadý do Hradce vrátila. Ve 33 letech touží dovést mateřský klub do nejvyšší soutěže.

🗣️ TOMÁŠ KULHÁNEK

Proč jste se rozhodla po 16 letech vrátit zpátky do hradeckého klubu?

Myšlenku, že se jednou budu chtít vrátit do Hradce, jsem měla v hlavě celou tu dobu, kdy jsem hrála za Spartu. Když jsem tam loni v létě skončila, dostala jsem z Hradce nabídku, v tu chvíli jsem už ale měla rozjednané angažmá v Rakousku. Chtěla jsem si zahraniční angažmá vyzkoušet, půlrok v Rakousku ale úplně nesplnil moje očekávání. V zimě jsem tak kývla na nabídku Hradce.

V Hradci jste od začátku zimní přípravy, jak se v klubu cítíte?

Spoluhráčky mě mezi sebe moc hezky přijaly. Velmi důležité jsou pro mě ambice klubu. A ty jsou tady nejvyšší možné, tedy postup do nejvyšší soutěže. Navíc se jedná o můj mateřský klub a mám tady rodinu, i to je pro mě obrovská přidaná hodnota. Musím říct, že na prvním domácím zápase byli snad úplně všichni. Z toho jsem měla obrovskou radost.

Kdo je vaším největším soupeřem v boji o postup?

Po základní části postoupí do nadstavby čtyři nejlepší týmy. A myslím, že tam už bude těžký každý soupeř. V boji o postup budeme zřejmě nejméně bojovat s Pardubicemi, protože Sparta B, která je s námi také v boji o čelo, postoupit nemůže. Hlavní cíl je jednoznačně postup, já bych ale ráda také 2. ligu vyhrála. A ráda bych k tomu přispěla střelením gólů. Myslím, že přesně to se ode mě čeká.

Do Sparty jste z Hradce odešla už jako juniorka. Vzpomínáte si, jak jste reagovala, když přišla ta nabídka?

Vzpomínám si na to moc dobře, protože pro mě

to byl vždycky sen zahrát si za Spartu. Když jsem prvním rokem hrála v Hradci za ženy, hrály jsme zápas proti Spartě. Pár dní poté mi zazvonil telefon a ozval se trenér Sparty, že by o mě měli zájem. Dohodli jsme se na detailech, položila jsem telefon a rozběhla jsem se do obýváku, kde jsem to řekla rodičům. Oba byli nadšení. Pak už to nabralo rychlé obrátky. Trenér s tehdejší kapitánkou Sparty za mnou přijeli, a protože ona žila v Pardubicích, vzala si mě pod ochranná křídla a vozila mě na tréninky.

V národním týmu jste odehrála 41 zápasů, sníte ještě o návratu do reprezentace?

Nevím, jestli je to ještě reálné. Ale to, že bych se do reprezentace ještě vrátit chtěla, to je samozřejmé. Jak se říká, je potřeba mířit na Měsíc. Když člověk neuspěje, skončí mezi hvězdami.

Celý rozhovor s Markétou pro pořad Klubovna si poslechněte na webu www.salonkyhk.cz. ■

Květnový recept účetní Pavlíny:

Tisk, který můžeš
objednat dnes,
neodkládej
na zítřek!

www.pratr.cz

Trocha nostalgie Hradečáky určitě nezabije – 5. díl

Hotel Černigov – 1. díl

Generace, které zažily největší slávu hradeckého hotelu Černigov, si určitě ještě po tolika letech vzpomenu na podnik, který dělal čest celému našemu městu a kam Hradečáci tak rádi chodili. Hotel Černigov se začal stavět v roce 1968 podle návrhu arch. Jana Zídka a slavnostně byl potom otevřen 8. prosince 1975. Původně se měl jmenovat Regina a všechny potřebné věci jako přibory, ubrusy, sklo a další náležitosti byly již připraveny pro otevření nového hotelu. Název Regina se ale asi nelíbil tehdejší politické reprezentaci našeho města. Na poslední chvíli se vše rychle změnilo a hotel dostal název Černigov po stejnojmenném ukrajinském městě, se kterým měl Hradec Králové v té době družbu.

Budova Černigova měří 55 m a stejně jako hradecká lizátka na fotbalovém stadionu v Malšovicích se stala svojí výškou symbolem města Hradce Králové. Vedení Restaurací a jídelen bylo na otevření tohoto luxusního hotelu dobře připraveno a hned od samého začátku zde pracovali jen

ti nejlepší odborníci v gastronomii a pohostinství. Když se hotel v prosinci 1975 otevíral pod skvělým ředitelem Josefem Ulíkem, přišli číšníci a kuchaři z Prahy, Liberce i odjinud, protože dostali ubytování v Alessandrii, která sloužila asi půl roku jako ubytovna pro jejich rodiny. V krátké době potom dostali byty od Restaurací a jídelen na Moravském předměstí. Tak se tam postupně sešel výkvět východočeské gastronomie, který poté přešel do hotelu Černigov. Když potom některý z nich v hotelu skončil, byt prodal a odešel pracovat jinam. To zdravé jádro ale zůstalo a hotel fungoval skvěle dál.

Do Černigova v té době jezdili hosté z celé naší republiky i ze zahraničí. Byl to ve své době nejen v našem městě podnik s velkým P, kde naprosto exceloval a vládnul jeho ředitel pan Josef Ulík. Tento hotel měl dlouhá léta právě pod jeho vedením vysokou úroveň a renomé.

Pan ředitel Ulík přišel z Bašty na bývalém Gottwaldově náměstí, a ač byl nestraník, stal se tu ředitelem, což

bylo v době tuhé normalizace u nás naprosto nemyslitelné. Právě on dal hotelu ten správný řád a Černigov za jeho vedení doslova kvetl a prosperoval. V době jeho největší slávy zde pracovalo až 200 zaměstnanců. Bylo zde i učňovské středisko pro obor číšník-kuchař a pod vedením zkušených pracovníků Černigova, jako např. Petra Holaty, se učňové připravovali na své budoucí povolání. Dodnes na tato léta zaměstnanci i bývalí učňové vzpomínají a považují si za čest, že mohli v tomto hotelu pracovat.

Panovala tam naprostá kázeň všech pracovníků hotelu, a kdo toto nerespektoval, nemohl tam pracovat. Jen tak pro zajímavost, zaměstnanci měli přísný zákaz od vedení navštěvovat např. vinárnu nebo kavárnu ve 14. poschodí, kde hrála živá muzika a tancovalo se tam. Samozřejmě se stávalo, že tam někteří zaměstnanci také zavítali, ale bylo to vždy se souhlasem vedení hotelu. Ředitel Josef Ulík si účelně vybíral ty největší odborníky do vedoucích funkcí vrchních číšníků. Právě proto tu

Černigov – jídelna

ve fungovalo a zaměstnanci hotelu si cenili toho, že pracují v tomto věhlasném podniku. Kdo byl v té době zaměstnancem Černigova, musel být spolehlivým pracovníkem a profesně na výši. Úspěšného ředitele Josefa Ulíka potom nahradil v dalších letech Josef Šinták.

Do Černigova se chodilo v hojném počtu na obědy, na večere a kuchyň tohoto podniku byla vyhlášená. Zejména díky jejímu personálu, kde postupně šéfovali tito kvalitní šéfkuchaři. Byli to pánové Rudolf Přebyl, kterého potom vystřídal Petr Doubrava, a dále Vlád'ov Lochman a Kadečka. Byli to všichni fachmani a uměli. V jídelně se potom postupně vystřídali jako šéfové tyto osoby – Radek Janeba, po kterém přišel Petr Holata, Václav Rak, František Charvát, Vlastimil Matouš, skvělá a oblíbená Eva Drahoňovská a řada dalších, jako např. nepřehlédnutelný vrchní Jan Pacák, rovněž stará a dobrá škola. Jen tak pro zajímavost, pan Pacák byl velkým příznivcem hradeckého fotbalu.

Pamětníci si jistě také vzpomenu, když chodili do kavárny na kvalitní kávu, že je tam obsluhovali pánové Vlád'a Louženský, šéf kavárny, jeho zástupce Vlastimil Machač, pozdější šéf kavárny byl také mezi hosty známý Gejza Pazstor a jako zástupce tam fungoval Stanislav Novák. Jako

číšníci tam též pracovali táta a syn Šrajtrovi a Roman Žák, který nakonec strávil v tomto podniku neuvěřitelných 35 let. V Snack baru šéfovala paní Jaroslava Hamrlová a působily tam také Lída Kuchařová, Pěva Králová ze Špindlerova Mlýna a Jarča Rýdlová. Dole u bazénu byla restaurace III. cenové skupiny, kam se také ve velkém množství chodilo na obědy nebo na něco dobrého k pití.

V letním období se tam venku pořádaly i módní přehlídky. Jako obsluha tam pracovali číšníci Oldřich Jiran jako šéf, František Dvořák, Jiří Šulc, Petr Líbal, pozdější vedoucí, a samozřejmě řada dalších. V této restauraci také krátce po vyučení pracoval číšník Richard Trávníček, který na toto období v Černigově rád vzpomíná i po letech, a jak říká, od těchto person jako byli pánové Holata, Šulc a Líbal, jsem se toho tam hodně naučil. V hotelu dále působili údržbáři, pokojské, hospodyně, administrativní pracovníci-pracovnice, namátkově např. paní Iva Hronová, Jitka Soukupová, Jitka Šmídová, Zdena Trávníčková, Julie Lhotáková, a vše to tam stejně jako v jiných odděleních skvěle fungovalo. Jako údržbář hotelu zde také dlouhá léta byl zaměstnán pan Jindřich Hrubý.

Do hotelu Černigov jezdilo na nocleh hodně hostů i ze zahraničí, a tak

i služba v recepci dole v přízemí byla velice náročná. Jako šéf ubytování atd. zde působil František Croitor (pozdější ředitel Alessandrie), dále dámy v recepci Věra Cmerová (pozdější vedoucí), Hana Klusáčková, Eva Petrová a další.

Za celou dobu tohoto věhlasného hotelu se zde ubytovala celá plejáda známých a slavných lidí z celého světa. Bylo jich tolik, že je složitě, kým tedy začít. Byl zde ubytován např. známý a populární francouzský šansonier Gilbert Bécaud, který měl v Hradci Králové na zimním stadionu své vystoupení. V dubnu 1994 se zde uskutečnilo setkání našeho prezidenta Václava Havla s dalšími prezidenty evropských zemí – Richard von Weizsäcker z Německa, Thomas Klestil z Rakouska, Milan Kučan ze Slovinska, Árpád Göncz z Maďarska, Michal Kováč ze Slovenska a Lech Walesa z Polska. Do hotelu Černigov také jezdili na nocleh naši přední umělci a sportovci. Největší osobností, která strávila noc v hotelu Černigov, byl ale papež Jan Pavel II. a to byla jak pro naše město, tak i pro tento hotel veliká událost.

Další vyprávění o nezapomenutelném hotelu Černigov si můžete přečíst v červnových Salonkách. ■

Slávek Trávníček

Zleva Josef Málék, Petr Holata, ředitel Josef Ulík a Gejza Pazstor

Rádi bychom, aby tady bylo EPO1 i pro další generace

Industriální objekty dodnes představují hospodářský rozvoj i atmosféru dávnější minulosti. Přestože v mnohých z nich už průmysl utichl, mají stále velký potenciál na přeměnu v něco nového, smysluplného, originálního a povznášejícího, což může vést k jejich záchraně. Tímto výrazným příkladem je krok manželů Renaty a Rudolfa Kasperových, kteří se rozhodli nejen zachránit někdejší objekt bývalé elektrárny v Trutnově-Poříčí, ale také mu vrátit slávu tím, že jej přestaví na Centrum současného umění EPO1.

📷 HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Tento krok se již blíží do velkého finále, protože bude pro zvané hosty oficiálně otevřeno v úterý 23. května, aby den poté jeho branami prošla i veřejnost. A jak se před touto událostí iniciátoři tohoto velkorysého projektu cítí a co jim právě v těchto dnech jde hlavou? „Už delší dobu je stále více co řešit v souvislosti se zahájením provozu EPO1, od maličkostí až po zásadní věci,“ řekla Renata Kasperová, jejíž manžel Rudolf poznamenal, že poslední měsíce a zejména uplynulé týdny se hromadí záležitosti kolem dokončení interiéru.

„Kromě toho instalujeme výstavy, což zahrnuje spoustu jednání a transportů. V naší režii také vyrábíme informační systém v celém areálu, je toho prostě ještě hodně. Přes všechny tyto peripetie se moc těšíme na to, až galerii otevřeme, protože hezčí projekt jsem nikdy nedělal,“ uvedl Kasper, jehož společnost Kasper Kovo v roce 2011 odkoupila od německého majitele bývalý areál ČKD Dukla, který byl v té době před uzavřením. Kasper připouští, že odkup elektrárny byl pro něj tak trochu danaňský dar, protože už tenkrát bylo jasné, že pro ni firma nebude mít výrobní ani skladové využití.

Odolával však názorům, že by se mohla budova zbourat, protože se na moderní strojírenskou výrobu nedala využít. Představy, co se bude s tímto objektem dít, poté na několik let odložili. V době, kdy jejich společnost začala dobře fungovat a vydělávat, se Kasperovi vrátili k myšlence, jak naložit

s bývalou elektrárnou. Protože oba mají rádi umění, rozhodli se, že elektrárnu přivedou právě k tomuto účelu. „Moje žena byla v tomto ohledu delší dobu opatrná, protože věděla, že je to poměrně velké sousto. Budovy byly totiž zanedbané a vyžadovaly pro takový záměr totální rekonstrukci. Nakonec však dostala chuť se do toho pustit také,“ vzpomíná Kasper a jeho žena ho doplnila, že na úplném začátku heroickou prací představovalo pouhé vyklizení prostor od nepořádku.

Potom už manželé společně oslovili architektky a vybrali náhodný Atelier Tsunami, s nímž už předtím spolupracovali a měli s ním velmi dobré

zkušenosti, protože jeho zástupci perfektně znali jejich představy, čemuž odpovídá i finální výsledek této unikátní galerie. „Manželka byla zapojená do diskuzí s architektky nad konkrétními studiiemi, budoucí umělecký program, výstavy, akce, zaměření galerie jsme řešili společně, později také po výběrovém řízení s ředitelem EPO1 Janem Kunzem. Projektovou přípravu, řízení stavby a financování celého záměru jsem měl na starosti já. Díky tomu, že jsem vzděláním stavař a mám s tímto oborem zkušenosti, koordinaci projekce a samotné realizace jsem řídil sám,“ vrací se do minulosti Kasper.

Dnes, když návštěvník přijde před někdejší elektrárenskou budovu, dýchne na něj historie, a to bez nadsázky s tím, že zůstal zachovaný původní vzhled objektů. Více než sto let starý pětipodlažní dům zaujme velikostí a pohlednou fasádou z lícových cihel. Po vstupu do velkorysých, citlivě upravených, zmodernizovaných, vytápěných a klimatizovaných prostor je všudypřítomná neopakovatelná atmosféra, která pohltí nejen umělce, příznivce umění, ale i další návštěvníky. Centrum současného umění EPO1 je bez nadsázky skutečným magnetem a zároveň galerií evropského formátu zaměřenou primárně na sochařská, spíše nadrozměrná díla v bývalé generátorovně a strojně. Dále zde budou vystaveny menší 3D objekty, obrazy, grafiky i fotografie. Chystá se také další okruh, kterým je umění ve veřejném prostoru. V tomto směru by Kasperovi rádi překročili i českou hranici.

„Naším plánem je vystavovat zejména sochy a tvořit je přímo tady v EPO1. Zatím jsme uspořádali výstavy pro první menší prostor, který byl již hotový,“ nastínila Renata Kasperová. Návštěvníci už zde mohli vidět výstavy trutnovského fotografa Jiřího Havla, malířky Ivany Štenclové a sochařky Pavlínky Kvity. Při openingu 23. a 24. května se lze těšit na tři výstavy. Mimo to bude součástí otevření EPO1 i performance v Kapli sv. Josefa ve Slavětíně, kterou Kasperovi nechali rovněž zrekonstruovat a kam při openingu vyveze zájemce autobus.

„O hlavním výstavním programu renomovaných umělců v EPO1 už máme představu až do roku 2027, protože zájem je obrovský. Umělcům jsme schopni přímo na místě nabídnout možnost tvorby, takže jsou v plánu i rezidenční pobyty. Návštěvníkům chceme nabídnout zajímavý a kvalitní program,“ přiblížil Kasper. Kromě toho se připravují

i venkovní instalace včetně doprovodného programu. „V té době bude už otevřená stylová kavárna, jejíž součástí jsou zajímavé industriální prvky. V programu, který promyšlíme a připravujeme od letošního září, by měly být edukační programy pro děti a mládež, případně pro rodiny s dětmi, přednášky zaměřené na umění i prázdninový program pro školáky,“ vysvětlila Kasperová.

Oba iniciátoři projektu rovněž sází na to, že postupně ve dvou etapách dojde k napojení na dálniční síť, která umožní perfektní přiblížení galerie směrem do Polska a do budoucna také Německa. Je to prostě strategické místo, navíc v regionu, kde je blízko do Krkonoš s velkou návštěvností. Pro oba je projekt výjimečný nejen velikostí výstavních ploch, ale také charakterem budov, které nechali Kasperovi zrekonstruovat. O svých aktivitách směřujících ke vzniku EPO1 oba iniciátoři nezapomýbali, i když v době realizace přišla covidová pandemie a vzápětí obrovská energetická krize způsobená válkou na Ukrajině.

„Přestože to bylo náročné, překonání problémů znamenalo pro nás posun a je možné si z toho vzít i něco pozitivního. Stejně jako v současném umění, kdy ne každý ho přijímá pozitivně, jsme se i přesto s manželkou rozhodli projekt dokončit. Pro nás EPO1 znamenalo další životní zkušenosti a možná dobře, že jsme je získali,“ sdělil Kasper. Cílem obou je, aby projekty vytvořené pro centrum byly pro publikum co nejzajímavější, aby přitáhly co nejvíce lidí. „Byli bychom moc rádi, kdyby to zaujalo i hodně mladých lidí. V propagaci se snažíme mířit i na školy a vytvořit edukační a doprovodné programy, které pro uměnímilovnou veřejnost budou zajímavé,“ prozradila Kasperová a doplnila, že jim tyto aktivity přinášejí velkou radost a zároveň si přejí, aby EPO1 mělo publikum, které tím, že bude navštěvovat jeho kulturní programy, bude přispívat ke kultivaci celé společnosti.

„Občas mně hlavou proudí otázka, zda nejsme tak trochu blázní, ale jsem rád, že jsme to dokázali podle našich představ svobodně, bez grantů a dotací, na vlastní náklady, a to nám dává velkou volnost. Přejí si co nejvíce zvědavých návštěvníků. Rádi bychom, aby tady bylo EPO1 i pro další generace a posunulo město Trutnov tím, že tady vzniká kulturní instituce, zase o kus dál. Je to určitý střípek do mozaiky, jak by se mělo město vyvíjet a vyspívat,“ dodal Rudolf Kasper. ■

Akustika, energie i mladé sochy

Součástí openingu, tedy slavnostního otevření Centra současného umění EPO1 v Trutnově-Poříčí, které se pro zvané hosty uskuteční v úterý 23. a pro veřejnost ve středu 24. května, bude zahájení tří originálních výstav. Ta největší s názvem *Volume* a podtitulem *Akustická dimenze v současném sochařství*, kterou připravili kurátoři Marcel Fišer a Daniela Kramerová, je zaměřena na zvukovou stránku uměleckého projevu.

■ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

„Nejen v umění, ale i v dalších způsobech uchopování světa se s odklonem od konceptu racionality a objektivitu spojovaného s vizualitou dostávají více ke slovu individuální emocionální stránky světa spojené s dalšími smysly, v první řadě se sluchem,“ vysvětlují kurátoři. Podle nich je namístě otevřít výstavní program nové galerie EPO1, v níž se prostorové a vizuální vjemy propojí s aktuálním fenoménem zvuku.

Výstava *Volume* nezaměstná pouze uši, ale v některých případech i návštěvníkův hmat. Slovo v názvu odkazuje k hlasitosti zvukového vjemu, v sochařských souvislostech míří spíše k objemu plastického tvaru. Svá díla představí současní umělci z České republiky, Německa, Rakouska, Slovenska a Polska. „Záměrně volíme různé typy práce se zvukem, například aktivně zvučící objekty, záznamy zvukově výtvarných performancí, objekty, které rozehraje návštěvník či performer. Část děl reaguje na pohyb diváka místem. Významná skupina autorů vytváří sochařskými, malířskými či digitálními způsoby vizuální ekvivalent sluchového vjemu. Několik umělců vytvoří site-specific díla pro konkrétní prostor,“ přibližují kurátoři.

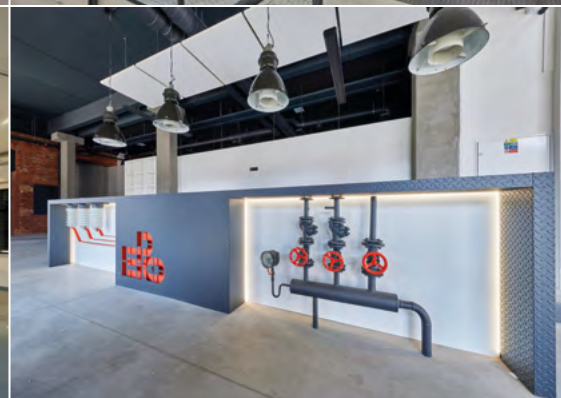
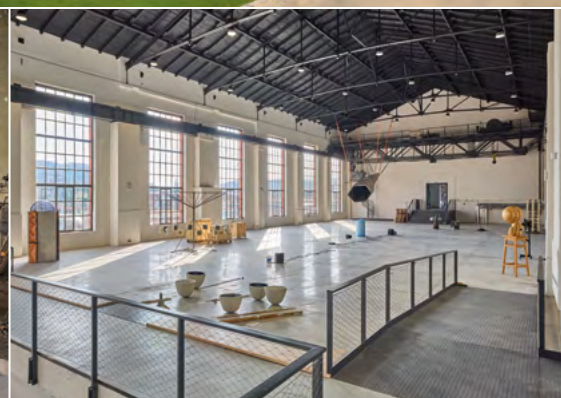
Návštěvník se setká i s tematizací původní výrobní minulosti továrny EPO1, s akustickými kvalitami prostoru, kde zvukový a hudební svět inspiruje umělce v rozpětí od klasické a současné vážné hudby po nynější techno scénu. V několika případech bude zvuk zastoupen v poloze řeči dotýkající se vztahu zvuku, informace i mediální vyprázdňenosti. „Současný zájem o zvukovou tvorbu souvisí se snahou o proměnu vnímání

a prožívání, učení se naslouchání zvukům a se stejnou důležitostí vnějšimu i vnitřnímu tichu,“ dodávají kurátoři výstavy, která v EPO1 potrvá do ledna příštího roku.

V komornějším prostředí třetího nadzemního podlaží bude souběžně otevřena výstava *Power Post Station*, jejímž kurátorem je Jan Kudrna. Tato nevšední expozice díly šesti umělců zachycuje, zobrazuje a pojmenovává energii v co nejširším spektru. „Aniž bychom museli analyzovat a popisovat procesy a jevy uvnitř materiálů a organismů, budeme svědky výsledků projevů autorských vůlí, které jasně a cíleně zachycují podstatu zákonitosti energie přítomné v mnoha podobách,“ vysvětlil kurátor. Návštěvník bude svědkem redukovaných maleb, kde je energie přítomná pomocí citlivých barevných kontrastů znázorňujících její toky v symbolických krajinách, uzavřených světech a organismech, nebo zkoumání fyzikálních procesů k zachování energie a jejímu přenosu, přísunu elektrické energie, která vytváří výsledný vizuální obraz, malby založené na oscilaci a kmitech kyvadla, videoprojekce, do níž vstupuje malba, v níž tepají organické formy odkazující na energii či zobrazení vesmíru pomocí galaxií a mlhovin.

Třetí výstava, na kterou se lze těšit, se jmenuje *Fresh Power* a je instalována v horním patře EPO1. Kurátorem je ředitel této kulturní instituce Jan Kunze. „V expozici bude představena tvorba nejmladší sochařské generace, jejíž díla jsou součástí akvizice vedoucích k počátku sbírky EPO1. Pro instalaci děl místo soklů použijeme staré panky,“ prozradil kurátor. Zajímavostí výstavy bude, že v jejím prostoru budou ponechány rozmanité stroje, které byly součástí bývalé elektrárny, vraťejí se do její historie a zároveň jsou samy o sobě sochařskými díly.

Všechny tři divácky mimořádně atraktivní výstavy v EPO1 naplňují současné i budoucí záměry této monumentální výtvarné scény s důrazem na sochařské umění v největším prostoru bývalé elektrárny, ale také na kvalitní současné umělecké směřování v menších expozicích nového kulturního centra v Trutnově-Poříčí. ■

Setkání odborníků, jaké tu dlouho nebylo

Aby se na jednom místě potkalo a debatovalo tolik osobností z České republiky a Slovenska, které si mají co říct k lesní tematice, nebývá obvyklé. O to větší význam toto setkání, za nímž stojí společnost MATRIX z Třebešova, má. A proto je klidně možné, že v úterý 28. března se zrodilo něco, co bude mít velký vliv na to, jak budou vypadat naše lesy za deset, dvacet, padesát nebo sto let. A nejenom o tom byla unikátní konference odborníků s podtitulem Les, vzdělání a výzkum.

„Když jsme zvažovali, jestli iniciovat vznik takovéto konference, byl to pro nás velký závazek, ale také velká výzva,“ nechal se slyšet Libor Burian, generální ředitel společnosti MATRIX, ve které má dřevo své výsostné postavení. „Patříme mezi silné, dlouhodobé a aktivní partnery hodně

lesnických a dřevařských společností. Jsme členy mnoha dřevařských asociací a na českém trhu působíme i ve spolupráci s akademickou půdou. A proto jsem velmi rád, že se nám podařilo propojit právě tyto tři obce – akademické prostředí, výzkumnou sféru a lesní praxi. A jejich myšlenky a vize mohly být na setkání prezentovány, okamžitě konzultovány a dovolím si tvrdit, že i konfrontovány,“ dodal Burian.

Při konferenci, která probíhala na Krajském úřadě v Hradci Králové, usedly ke kulatému stolu dvě desítky nejvyšších českých a slovenských představitelů. Byli mezi nimi generální ředitelé lesů, generální ředitelé vojenských lesů a statků, rektori a děkani univerzit, ředitelé různých ústavů, ze Slovenska například dorazil Tibor Jančok, generální

ředitel z Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova. Opravdu elitní společnost, která vzájemně naslouchala názorům, inspirovala se a debatovala ve dvou po hodině a půl trvajících diskuzních blocích.

Například Dalibor Šafařík, generální ředitel Lesů České republiky, si nachystal prezentaci o nové koncepci výzkumných směrů Grantové služby. O gamifikaci lesnického vzdělávání na Slovensku, tedy udělat studium trochu zábavnější formou, přednášel děkan Lesnické fakulty z Technické univerzity ve Zvoleně Marek Fabrika. Jeho krajan Ján Jurica, ředitel Vojenských lesů a majetků SR, předával poznatky a zkušenosti o precizní a transparentní evidenci dřeva u našich východních sousedů, ale mluvil mimo jiné také o tom, jak chtějí k práci využívat drony. „Velmi důležité je, že Česko a Slovensko jsou blízké krajiny. Máme společné problémy i cíle. Těžko říct, kdo je na tom lépe. Lesy rostou stejně u vás i u nás, trh je také zhruba vyrovnaný. Myslím si, že jsme na tom podobně,“ usmál se Jurica.

O nových výzvách v lesnickém vzdělávání a výzkumu například hovořil rektor České zemědělské univerzity v Praze Petr Sklenička. „Myslím, že tato konference celkem správně poukázala na nutnost prohloubit výzkum především ke klimatické změně a výzkumu lesů tak, abychom reagovali právě na tu změnu co nejefektivnějším způsobem,“ prohlásil. Ostatně globální změna klimatu se během semináře prolínala více tématy. „A kdybych měl zmínit druhý bod, v němž jsme započali diskuzi, tak v čem zlepšit vzdělávání na vysokých školách, částečně i středních, a v neposlední řadě také v rámci celoživotního vzdělávání. Dnešní doba se

pořád zrychluje a Lesy České republiky i další silní hráči potřebují mít odborný personál, což je pro nás zavazující úkol,“ poznamenal rektor ČZU, jenž je přesvědčen o tom, že za posledních deset patnáct let se lesnická komunita poučila z minulosti a jde správným směrem.

„Mezi hlavními prioritami zaznělo, že se bude potřeba věnovat obnově lesa a jeho pestrosti, hodně bychom měli vnímat jeho ochranu v současné době probíhající klimatických změn. Mě osobně zaujala oblast týkající se inovací a nových technologií v lesnictví. Hodně si myslím, že je to i o vyváženosti lesnictví, myslivosti, vodohospodářství. To jsou všechno oblasti, které také zazněly,“ shrnul za sebe zasedání hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček, který nad akcí převzal záštitu.

Odborné setkání však nebylo pouze o konferenci, ale také zahrnovalo dvě exkurze. Z Hradce Králové se účastníci setkání přesunuli do Týniště nad Orlicí, kde navštívili Semenařský závod Lesů České republiky, který má za sebou už více než padesátiletou tradici a má naprosto zásadní význam pro obnovu lesů. Z úst ředitele závodu Miloše Pařízka nejprve slyšeli něco o činnosti a aktivitách tohoto

státního podniku, který ovšem slouží i pro potřeby ostatní odborné lesnické veřejnosti a podniky. Při prohlídce provozu pak vzal ředitel vzácné hosty do zbrusu nové laboratoře, která svým vybavením dosahuje velmi vysoké úrovně. Z dalších špičkových „strojů“ jim ukázal optickou třídičku osiva a zavedl je i do mrazících boxů, které slouží k uskladnění semenek. Celkově v semenářském závodu disponují více než třiceti druhy osiva.

Zatímco tady odborníci poznali místo, kde se dá říct, že začíná život stromů, v rámci druhé exkurze měli možnost nahlédnout tam, kde se dřevo zpracovává a stává se z něj materiál, který člověka obklopuje v každodenním životě. Přesunuli se totiž do Třebešova, malé vesničky pod Orlickými horami, kde sídlí společnost MATRIX. Její celý příběh, který už trvá více než třicet let, vlastně dřevem začal. Ředitel divize WOOD Martin Mandys provedl návštěvníky areálem a jednotlivými úseky na zpracování dřeva včetně hlavní zastávky v pilnici. „Celý program setkání byl velmi zajímavý, protože byl laděný více směry. A zvláště tento poslední bod byl velmi zajímavý, protože jsme měli mož-

nost naživo vidět, co je to uzavřený cyklus zpracování dřevní suroviny,” poukázal Ján Marherfka, generální ředitel Lesů Slovenské republiky.

„Firmu MATRIX považují za významný subjekt ve zpracování dřeva. Máme už společné projekty, ale tady jsem byl poprvé a moderní areál mě zaujal, stejně jako přístup zaměstnanců. Jejich nadšení prezentovat to, co dělají, jakým způsobem se chtějí rozvíjet dál a jaký mají vztah ke své práci, to je podle mě v současné době významná záležitost,” uvedl rektor Mendelovy univerzity v Brně Jan Mareš. „Dřevo je materiál, který nás provází od kolébky až po rakev, když to řeknu takhle ošklivě. A zaslouží si pozornost,” dodal.

Z prohlídky provozu pak Libor Burian pozval své hosty ještě do velké sítě s mysliveckými trofejemi, kde byla dvěma prezentacemi zakončena oficiální část setkání. O „svém“ Dřevocentru, které je jednou z částí firmy MATRIX, se tam rozhovořil ředitel Martin Konvalina. Po něm prokurista společnosti Jakub Kaloč představil budoucnost holdingu a novou velkou výzvu tzv. MATRIX House, kdy celý koloběh firmy vyústí až ve vznik vlastní konstrukce dřevostavby rodinných domů. První domy z projektu by se měly objevit na jaře 2025 a v Třebešově věří, že se budou nabízet nejen v naší republice.

„Celé setkání mělo mimořádný význam ve smyslu, že se podařilo identifikovat potřeby vědy, výzkumu a vzdělávání, které obor a odvětví mohou významně posunout, zpropagovat a přiblížit nejen odborné veřejnosti, ale i laické a společnosti jako celku,” řekl na závěr generální ředitel Lesů ČR Dalibor Šafařík. ■

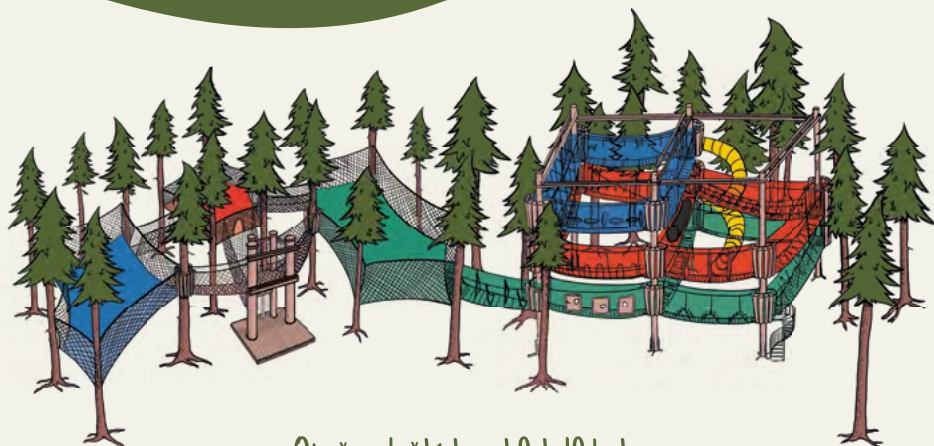
STAVBYVEDOUČÍ
ROZPOČTÁŘ
DĚLNÍK

VELKAPARTA.CZ

Kam se školou na výlet?

Kontaktujte nás a přijed'te do parku Na Větví!
Máme pro vás speciální nabídku.

Otevřeno každý den od 9 do 19 hodin.

www.parknavetvi.cz

 info@parknavetvi.cz

 602 385 881

